

Στο Σχέδιο Νόμου, κύρωση της διεθνούς σύμβασης εργασίας 141 «για τις οργανώσεις των γεωργικών εργατών και το ρόλο τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α'. ΓΕΝΙΚΑ

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, μέσα στα πλαίσια της προσπάθειάς για εκσυγχρονισμό των διατάξεων της Ελληνικής Νομοθεσίας, γενικά, αλλά και ειδικότερα για τη ριζική αναμόρφωση των δομών της Ελληνικής αγροτικής οικονομίας, συμφωνά και με τις προεκλογικές της εξαγγελίες, φέρνει στη Βουλή, για κύρωση, την 141 ΔΣ «για τις οργανώσεις των γεωργικών εργατών και το ρόλο τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη».

Με την κύρωση αυτής της σύμβασης η Κυβέρνηση στοχεύει στην αντιμετώπιση των αδυναμιών και συνάμα στην ανύψωση του αγροτικού συνδικαλιστικού κινήματος και μέσω αυτής στην βελτίωση του επιπέδου ζωής και των συνθηκών εργασίας όλων των κατηγοριών γεωργικών εργατών και στη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων, που θα καταστήσουν δυνατή τη συμμετοχή τους, σε μια πιο δίκαιη κατανομή του εθνικού εισοδήματος.

Η 141 δ. σύμβαση που έχει κυρωθεί μέχρι σήμερα, από 26 Κράτη - Μέλη της ΔΟΕ, ψηφίστηκε στη Γενεύη, από τη Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, στη διάρκεια της εξηκοστής συνόδου της. Τα προβλήματα των γεωργικών εργατών και ιδιαίτερα τα συνδικαλιστικά τους δικαιώματα, είχαν απασχολήσει το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, εδώ και πολλά χρόνια.

Το ενδιαφέρον της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, για την κατηγορία αυτή των εργαζομένων εκδηλώθηκε για πρώτη φορά, το 1921 με την υιοθέτηση της σύμβασης αριθ. 11 «για το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι (γεωργία)» που σκοπό είχε να εξασφαλίσει σ' όλα τα πρόσωπα, που απασχολούνται στον γεωργικό τομέα, τα ίδια συνδικαλιστικά δικαιώματα με τους εργαζόμενους στη βιομηχανία και καλούσε τις Κυβερνήσεις των Κρατών - Μελών να καταργήσουν κάθε νομοθετική ή άλλη διάταξη, που περιόριζε αυτά τα δικαιώματα όσον αφορά τους γεωργικούς εργατές.

Τα άλλα διεθνή κείμενα, που υιοθετήθηκαν από τότε, η σύμβαση 84 «για το δικαίωμα οργάνωσης», 1947, η σύμβαση 87 «για τη συνδικαλιστική ελευθερία και την προστασία του συνδικαλιστικού δικαιώματος», 1948 και η σύμβαση 98 «για το δικαίωμα οργάνωσης και συλλογικής διαπραγματεύσεως» 1949, καλύπτουν όλους τους εργαζόμενους στους οποίους περιλαμβάνονται και οι γεωργικοί εργατές, ενώ πολλά ακόμα διεθνή κείμενα της ΔΟΕ, αναφέρονται στην ανάγκη δημιουργίας και ανάπτυξης των οργανώσεων των γεωργικών εργατών.

Το θέμα πάντως των οργανώσεων των γεωργικών εργατών, καθώς και ο ρόλος τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, αποτέλεσε αντικείμενο συζητήσεων και άλλων συνδιασκέψεων και συνόδων της ΔΟΕ, όπως περιφερειακών συνδιασκέψεων, συνόδων της Επιτροπής Εργασίας στις Φυτικές, της Μόνιμης Επιτροπής για τη Γεωργία και άλλων.

Το 1965, η τελευταία αυτή Επιτροπή εξέτασε ιδιαίτερα το ρόλο των γεωργικών οργανώσεων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και διατύπωσε συστάσεις, που σκοπό έχουν να εισάγουν μέτρα, για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης ισχυρών και ανεξαρτήτων γεωργικών οργανώσεων.

Εξάλλου, η Ειδική Επιτροπή για τη γεωργική μεταρρύθμιση, στην έκθεσή της που εκδόθηκε τον Αύγουστο του 1971, καλούσε τη ΔΟΕ να σχοληθεί ειδικότερα με την κατάργηση των μέτρων, που περιορίζουν την ελευθερία οργάνωσης των γεωργικών εργατών, τον προσδιορισμό των διαρθρωτικών και οργανωτικών προβλημάτων που ενδιαφέρουν αυτή την κατηγορία εργαζομένων, την ενίσχυση των γεωργικών οργανώσεων με διάφορα εκπαιδευτικά μέτρα και την προ-

αγωγή συνεταιρισμών γεωργών και μεταξύ των αστικών και αγροτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Έπειτα από αυτά το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, αφού εξέτασε την παγκόσμια κατάσταση των αγροτικών οργανώσεων, έκρινε ότι έφθασε η στιγμή να επανεξετασθεί από τη Συνδιάσκεψη, στο σύνολό του, το θέμα των γεωργικών οργανώσεων με το σκοπό της ενδεχόμενης αποδοχής του κατάλληλου διεθνούς κειμένου, που θα καθύβθυνε τα Κράτη - Μέλη στη λήψη σχετικών μέτρων και κατάρτισε να εγγραφεί το παραπάνω θέμα στην ημερησία διάταξη της συνόδου της ΔΣΕ, του 1974, προκειμένου να εξετασθεί με τη διαδικασία της διπλής συζήτησης.

Στη διάρκεια αυτών των συζητήσεων τονίστηκε η σημασία των γεωργικών εργατών για τα περισσότερα κράτη του κόσμου και κρίθηκε ως εκ τούτου επιτακτική η ανάγκη συμμετοχής τους στις δραστηριότητες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας και διαβίωσης τους, με τρόπο μόνιμο και αποτελεσματικό, αφού είναι γενικά δεκτό ότι οι συνθήκες εργασίας και ζωής στις αγροτικές περιοχές δεν βελτιώνονται με τον ίδιο ρυθμό, όπως στις αστικές ζώνες οι οποίες έχουν σημειώσει μεγάλη πρόοδο στην εκβιομηχάνιση και την τεχνολογία.

Επισημάνθηκε, επίσης, ότι σε πολλές χώρες του κόσμου και ειδικότερα στις αναπτυσσόμενες, υπάρχει υποαπασχόληση του εργατικού δυναμικού που σχολείται με την καλλιέργεια της γης, σε μεγάλη κλίμακα, ενώ από την άλλη πλευρά, παρόλο που στη θεωρία το δυναμικό αυτό προστατεύεται από πολλούς νόμους, που παρέχουν κοινωνική προστασία, στην πράξη δεν απολαμβάνει πάντοτε τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από αυτούς (όπως η ετήσια άδεια αποδοχής, η κοινωνική ασφάλεια και η ασφάλεια της απασχόλησης) λόγω του εποχιακού χαρακτήρα της απασχόλησής του.

Για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας των γεωργικών εργατών, βασικό παράγοντα θεωρήθηκε ότι αποτελεί η γεωργική μεταρρύθμιση. Ο αγροτικός συνδικαλισμός και οι συνεταιρισμοί κρίθηκε ότι αποτελούν τα θεσμικά πλαίσια αυτής της μεταρρύθμισης που θα συμβάλλουν ενεργά στη συμμετοχή των ίδιων των εργατών της γης σ' όλες τις δραστηριότητες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, αλλά και στη μείωση της επίμονα συνεχιζόμενης έλλειψης ειδών διατροφής, σε πολλές περιοχές του κόσμου.

Η Γενική Συνδιάσκεψη αφού έλαβε υπόψη της τα παραπάνω, καθώς και τους όρους των διεθνών συμβάσεων, και συστάσεων που επιβεβαιώνουν το δικαίωμα όλων των εργαζομένων και επομένως και των γεωργικών εργατών να συστήσουν ελεύθερες και ανεξάρτητες οργανώσεις, έκρινε ότι θα έπρεπε να γίνουν αποδεκτά κείμενα που να περιέχουν διατάξεις οι οποίες θα συμπληρώνουν τους γενικούς κανόνες και θα ενθαρρύνουν τους γεωργικούς εργατές να αναπτύξουν οργανώσεις ελεύθερες βίωσιμες και ικανές να προσπεύουν τα συμφέροντα των μελών τους και να διασφαλίζουν την αποτελεσματική τους συμβολή, χωρίς καμία διάκριση, στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και τη συμμετοχή τους σε μια πιο δίκαιη κατανομή του εθνικού εισοδήματος.

Η 141 δ. σύμβαση στην ψήφισή της οποίας κατέληξε η Συνδιάσκεψη και η 149 δ. σύσταση, που τη συνοδεύει και τη συμπληρώνει, περιέχει κυρίως διατάξεις σχετικές με την πολιτική, που θα πρέπει να υιοθετείται και να εφαρμόζεται από τα Κράτη - Μέλη. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να αποσκοπεί στην διευκόλυνση και ενθάρρυνση της σύστασης και ανάπτυξης ισχυρών και ανεξάρτητων οργανώσεων όλων των κατηγοριών γεωργικών εργατών με βάση τις αρχές της συνδικαλιστικής ελευθερίας και της ελεύθερης βούλησης, στην εξάλειψη των βυχόν εμποδίων, που θα καθυστερούσαν την αναμόρφωση του αγροτικού συνδικαλιστικού κινήματος και να περιορίζαν την άσκηση των νόμιμων δραστηριοτήτων των οργανώσεων, καθώς και στην εξάλειψη οποιασδήποτε μορφής διάκρισης (νομοθετικής, διοικητικής ή άλλης) αντικείμενο της οποίας ή μπορούσαν να αποτελέσουν οι γεωργικές οργανώσεις ή τα μέλη τους.

Β'. ΕΙΔΙΚΑ

α) Ως προς τις διατάξεις του σχεδίου νόμου

1. Στο άρθρο πρώτο : Με το άρθρο αυτό γίνεται η κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης 141/1975 και παράλληλα καταχωρίζεται σ' αυτό, το κείμενο της σύμβασης που κυρώνεται, στο γαλλικό πρωτότυπο και σε ελληνική μετάφραση.

2. Στο άρθρο δεύτερο : Με το άρθρο αυτό ορίζεται ότι οι διατάξεις τόσο του κυρωτικού νόμου, όσο και της διεθνούς σύμβασης, που κυρώνεται, θα αρχίσουν να ισχύουν από την ημέρα της δημοσίευσής του κυρωτικού νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β) Ως προς τις διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης 141/1975

1. Στο άρθρο 1 : Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι η σύμβαση εφαρμόζεται σε όλους τους τύπους των οργανώσεων των γεωργικών εργατών.

Στις οργανώσεις αυτές περιλαμβάνονται και εκείνες που δεν περιορίζονται μόνο σ' αυτή, την κατηγορία εργαζομένων, αλλά τους αντιπροσωπεύουν.

2. Στο άρθρο 2 : Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού καθορίζεται η σημασία του όρου «γεωργικοί εργάτες», που λαμβάνεται με ευρεία έννοια και καλύπτει όλες τις κατηγορίες εργαζομένων στις γεωργικές περιοχές, που ασκούν γεωργική, βιοτεχνική ή άλλη παραμερική ή συναφή απασχόληση, είτε πρόκειται για μισθωτούς είτε για πρόσωπα που εργάζονται για δικό τους λογαριασμό, όπως είναι οι κτηματίες, οι επίμορτοι αγρολήπτες και οι μικροϊδιοκτήτες καλλιεργητές. Οι τελευταίοι αυτοί θα πρέπει να έχουν σαν κύρια πηγή εισοδήματός τη γεωργία να καλλιεργούν τη γη οι ίδιοι, με τη βοήθεια μόνο των μελών της οικογένειάς τους ή να προσφέρουν στην ευκαιριακή εργασία τρίτων και να μην απασχολούν μονιμο εργατικό δυναμικό ή πολυάριθμο εποχιακό δυναμικό, ούτε να καλλιεργούν τη γη, τους με τους επίμορτους αγρολήπτες ή τους κτηματίες.

3. Στο άρθρο 3 : Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται ότι όλες οι κατηγορίες των γεωργικών εργατών, είτε πρόκειται για μισθωτούς είτε για πρόσωπα εργαζόμενα για δικό τους λογαριασμό, έχουν το δικαίωμα να συστήσουν οργανώσεις της ελκούς τους και ν' υπάγονται σ' αυτές, με μόνη την προϋπόθεση ότι θα συμμορφώνονται με τα καταστατικά τους, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη άδεια.

Με το ίδιο άρθρο προβλέπεται επίσης ότι θα πρέπει να τηρούνται, στο σύνολό τους, οι αρχές της συνδικαλιστικής ελευθερίας. Έτσι, οι οργανώσεις των γεωργικών εργατών θα πρέπει να έχουν πλήρη ανεξαρτησία, να συστήνονται πρωτοβουσιαστικά και να μην υπόκεινται σε κανέναν είδους παρέμβαση, εξαναγκασμό ή καταπίεση, η δε απόκτηση της νομικής τους προσωπικότητας να μην εξαρτάται από προϋποθέσεις τέτοιες, που να έρχονται σε αντίθεση με τις παραπάνω αρχές.

Από την άλλη πλευρά, οι γεωργικοί εργάτες, και οι οργανώσεις τους είναι υποχρεωμένοι κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, που τους αναγνωρίζονται μ' αυτό το άρθρο, να μένουν στη νομιμότητα. Στο ίδιο άρθρο ορίζεται ότι οι εργατικές που παρέχονται με τις διατάξεις αυτές δεν θα πρέπει να θίγονται από την εθνική νομοθεσία ή τον τρόπο εφαρμογής τους.

4. Στο άρθρο 4 : Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι η εθνική πολιτική για τη γεωργική ανάπτυξη θα έχει σαν στόχο, μεταξύ άλλων την διευκόλυνση της συστασιακής ανάπτυξης, σχημάτων και ανεξαρτητών οργανώσεων γεωργικών εργατών, με εθελοντική βάση, σαν ένα μέσο εξασφάλισης της συμμετοχής των εργαζομένων χωρίς κλιμακία διάκριση, σύμφωνα με τη σύμβαση για τη διάκριση (απασχόληση και απόγνωση), 1958, στην κοινωνική ανάπτυξη και η πλεονεκτήματα, που απορρέουν από αυτή.

5. Στο άρθρο 5 : Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται ότι, κάθε Μέλος που επικυρώνει αυτή τη σύμβαση θα πρέπει να υιοθετεί και να εφαρμόζει και πολιτική που να αποσκοπεί στην ενθάρρυνση των γεωργικών οργανώσεων, ώστε να μπορούν οι οργανώσεις αυτές να διαδραματίζουν το ρόλο τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Η πολιτική αυτή, θα έχει σαν κύριο σκοπό την εξάλειψη των εμποδίων, για τη σύσταση και ανάπτυξη των γεωργικών οργανώσεων και την άσκηση των νομίμων δραστηριοτήτων τους, καθώς και των διακρίσεων, νομοθετικών ή διοικητικών φύσεως, αντικείμενα των οποίων θα μπορούσαν να αποτελέσουν οι οργανώσεις των γεωργικών εργατών ή τα μέλη τους.

Με το ίδιο άρθρο ορίζεται ότι κάθε Μέλος που επικυρώνει αυτή τη σύμβαση, θα πρέπει να έχει τη βεβαιότητα ότι η εθνική νομοθεσία δεν αποτελεί εμπόδιο στη σύσταση και ανάπτυξη των γεωργικών οργανώσεων, έχοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες που αναφέρονται στον γεωργικό τομέα.

6. Στο άρθρο 6 : Με το άρθρο αυτό προβλέπεται ότι θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα, για να γίνει όσο το δυνατόν περισσότερο κατανοητή, η ανάγκη ανάπτυξης των οργανώσεων των γεωργικών εργατών και να προάγεται η συμβολή τους στην βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης και των γενικών συνθηκών ζωής και εργασίας στις γεωργικές περιοχές, καθώς και στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος και την καλύτερη κατανομή του.

7. Στα άρθρα 7 έως 14 : Με τις διατάξεις των άρθρων αυτών ρυθμίζονται κυρίως θέματα που αναφέρονται ειδικότερα, στην καταχώρηση των επίσημων επικυρώσεων των Κρατών-Μελών από το Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, στην έναρξη ισχύος της σύμβασης, τόσο διεθνώς όσο και απέναντι στο Μέλος που την κυρώνει, καθώς και στη δυνατότητα καταγγελίας και αναθεώρησής της.

Προβλέπεται επίσης, στα άρθρα αυτά, υποχρέωση του Γενικού Διευθυντή του Δ.Γ.Ε. να ανακοινώνει, τόσο στο Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε. όσο και στις Κυβερνήσεις των Κρατών-Μελών, πληροφορίες σχετικές με όλες τις κυρώσεις και δηλώσεις καταγγελίας της Διεθνούς Σύμβασης που έχει καταχωρίσει, καθώς και την ημερομηνία από την οποία αρχίζουν να ισχύουν οι πιο πάνω κυρώσεις και δηλώσεις καταγγελίας.

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 1987

Οι Υπουργοί

Εξωτερικών
Κ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ
Γεωργίας
Γ. ΠΟΤΤΑΚΗΣ
Εργασίας
Κ. ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση διεθνούς σύμβασης εργασίας υπ' αριθμ. 141/1975 «για τις οργανώσεις των γεωργικών εργατών και το ρόλο τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη».

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου η 141 διεθνής σύμβαση, εργασίας «για τις οργανώσεις των γεωργικών εργατών και το ρόλο τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη», που υψίστηκε από τη Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στην εξηκοστή σύνοδό της, στη Γενεύη το 1975.

Το κείμενο της σύμβασης, στο γαλλικό πρωτότυπο και την ελληνική του μετάφραση, είναι το ακόλουθο :